

145 . Copăcelu | Comuna: Râmnicu Vâlcea | Județ: Vâlcea | Punct: cartier Copăcelu-Valea Răii, str. Ghiocelor | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 167482.04

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului

Tipuri sit: locuire

Categoriile sit: Civil, Domestic, Neatribuit

Autori: Mariana Iosifaru, Ovidiu Părășanu, Claudiu Aurel Tulugea, Ion Tuțulescu

Instituții: Muzeul Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, Muzeul Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, Muzeul Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea, Muzeul Județean Vâlcea, Râmnicu Vâlcea

Raport

Terenul din intravilanul municipiului Rm. Vâlcea, situat în cartierul Copăcelu, str. Ghiocelor, domeniul public, sit arheologic în care se va proceda la Amenajare și modernizare stradă, a fost cercetat arheologic în perioada iunie - noiembrie 2008.

Situl arheologic de la Copăcelu (fost Valea Răii) este situat la 5 km SV de centrul municipiului Rm. Vâlcea, în unghiul format de șoseaua ce duce spre Ocnele Mari cu pâraul Sărata, pe terasa aluvionară de pe partea stângă a acestuia, cu o deschidere largă spre lunca Oltului, având la N dealuri de natură tufosă.

Punctul cercetat se află pe partea dreaptă a DN Rm. Vâlcea – Tg. Jiu, făcând legătura cu cartierul Cărpiniș din Ocnele Mari, la limita de N a sitului.

În acest sit au fost făcute săpături arheologice sistematice între anii 1961-1964 de prof. Dumitru Berciu. Cercetarea sistematică a fost reluată în anii 2003-2004 de către un colectiv format din Mariana Iosifaru și Cristinel Fântâneau din cadrul Muzeului Județean Vâlcea. Cercetările de salvare din anul 2002, când în zonă s-a construit cartierul sinistraților de la Ocnele Mari, au permis delimitarea parțială a sitului pe latura de SE. În cercetările de aici a fost descoperit un nivel de cultură neolitic, cultura Starcevo-Criș (fazele IIIB-IVA), un nivel aparținând culturii Coțofeni și un nivel de epoca bronzului (culturile Glina-clasică și Verbicioara - faza I-II; IV-V).

Au fost trasate 8 secțiuni notate astfel: SXVII (9 x 1 m), SXVIII (10 x 1 m), SXIX (5 x 1 m), SXX (10 x 3,40 m), SXXI (8 x 1 m), SXXII (7 x 1 m) și o casetă, notată C.70 cu dimensiunile de 2 x 2 m (notarea secțiunilor și casetelor s-a făcut în funcție de cercetările anterioare din acest sit).

SXVII (9 x 1 m)

SXVII a fost trasată la capătul de NV al străzii pe partea dreaptă a acesteia, pe terasa joasă a pâraului Sărata, în zona inundabilă a acestuia. Nu au fost descoperite materiale arheologice.

SXVIII (10 x 2 m)

A fost trasată pe partea dreaptă a străzii, în fața proprietății cu numărul 62.

Stratigrafie:

0 -0,20 m, umplutură modernă ;

-0,20 -1,30 m, pământ brun – gălbui, fără material arheologic ;

-1,30 -1,60 m, nivel slab pigmentat cu urme de chirpic sfărâmat, aluviuni;

-1,60 –1,80 m, nivel Sălcuța IV;

-1,80 –2 m, steril săpat.

La adâncimea de -1,70 m s-a descoperit o platformă de chirpici, puternic arsă, aceasta ocupând c. 2- 4, gros de 0,10 m. La extremitatea estică a acestei platforme s-a descoperit, sub o lepede de tufit dacitic un castron întregibil de culoare maronie, ars secundar. Castronul este de forma tronconică, cu buza puternic adusă în interior, având patru apucători dispuse egal la jumătatea corpului, pastă cu nisip granulat diferit și mică. Alături de acest castron s-a mai descoperit un vas-borcan întregibil. Vasul borcan are culoare castanie, puternic lustruit în exterior, prezentând pe maxima rotunjire două apucători dispuse simetric, fund tăiat drept, pastă fină cu nisip. La demontare, structura de chirpici, conservată precar, mai păstra urme de pari și de nuiete. A fost, probabil, peretele unei locuințe căzută în exterior. Nu s-a mai trasat o altă secțiune deoarece spre N se află gardul ce împrejmuiește la stradă proprietatea nr. 62, iar la S șanțul pentru conducta de saramură ce alimentează ștrandul de la Ostroveni. După formă și pastă materialele se pot încadra în faza IV a culturii Sălcuța. Nu au mai fost descoperite alte materiale. Cele două vase se aflau în afara locuinței.

SXIX (5 x 1 m)

La cca. 15 m E de Valea Gorunelului a fost trasată o nouă secțiune, dar la adâncimea de -1,50 m, cercetarea a fost stopată datorită prezenței pânzei freatice.

SXX (10 x 3,40 m)

Secțiunea a fost trasată la 30 m E de Valea Gorunelului, evitând zona pânzei freatice (orientată E-V). Menționăm ca această secțiune a fost trasată în pantă, diferența de nivel, E-V, fiind de -1,45 m, materiale descoperite aparținând fazelor timpurii și târzii ale culturii Verbicioara (faza II și IV-V).

Stratigrafie S. XX :

0 –0,30 m umplutură modernă;

-0,30 –0,50 m nivel aparținând culturii Verbicioara, fazele târzii (IV-V);

-0,50 –0,80 m nivel de culoare gălbuie, pigmentat cu fragmente ceramice, cărbuni, resturi osteologice. După materialul descoperit acest nivel aparține fazei II a culturii Verbicioara. În acest nivel a fost descoperită partea limitrofă a unei locuințe de suprafață cu podeaua realizată din bucăți plate de tuf dacitic.

-0,80 –1 m tuf dacitic degradat.

Ceramica descoperită a fost împărțită în două categorii:

- ceramică grosieră, de uz comun

- ceramică fină

Ceramica de uz comun are în compoziție nisip, pietricele și mică. Din punct de vedere al paletii coloristice, predomină culoarea castanie în exterior și neagră în interior. Majoritatea acestor materiale prezintă decor realizat cu măturica, moștenire din grupul cultural Gornea-Orlești.

Ceramica fină are o pastă bine aleasă, în compoziția sa fiind prezent nisip fin și mică. Ca și în prima categorie predomină culoarea castanie, cu mențiunea ca aceasta este prezentă atât în interior cât și în exterior, dar și culoarea neagră și cenușie. Decor: brâul alveolat, organic dispus sub buza vasului.

În această secțiune au fost descoperite două tipuri de torți: inelare și în bandă. Amplasamentul acestora unește marginea vaselor cu pântecul sau sunt dispuse pe maxima rotunjire.

Fragmentele descoperite sunt de dimensiuni mici iar formele dificil de identificat. Totuși, menționăm un fragment de căniță cu toartă inelară de culoare castanie, aparținând ceramicii fine.

Au mai fost descoperite și resturi osteologice, majoritatea provenind de la animale de talie mare (bovidee).

SXX , a fost prelungită spre V cu 2 m, cu un martor de 0,20 m, pentru a putea delimita spre V locuința Verbicioara II.

Materialul arheologic:

Verbicioara fazele IV-V - Majoritatea materialului descoperit aparține ceramicii fine, pasta este îngrijit

aleasă, în componența ei fiind nisip fin și mică. Culoarea predominantă este cea neagră sau cenușie bine lustruită în interior și exterior. Se remarcă un fragment de toartă de culoare neagră, în bandă dispusă pe maxima rotunjire. Pe corp, linii incizate paralele dispuse pe patru rânduri de o parte și alta a acesteia. Pe un alt fragment ceramic, de aceeași factură și culoare, sunt prezente 3 rânduri de impresiuni. Alături de aceste fragmente ceramice în acest nivel au mai fost descoperite resturi osteologice de la animale de talie mare, un fragment de topor cu gaură de înmănușare (0,02 m), rupt din vechime (0,11 x 0,05 m), un împungător din os (0,13 x 0,03 m), dar și un fragment de silex de culoare maronie. Forma cea mai des întâlnită este cănița cu două torți în bandă.

Menționăm apariția unei reprezentări plastice (un picior de om), din pastă fină, care prezintă la partea superioară două rânduri de impresiuni. Sub aceste impresiuni apar două proeminențe încadrate de un rând de impresiuni. Pe talpă apar câte 3 rânduri de impresiuni. Analogii ale acestei piese găsim în județul Vâlcea la Govora-Sat, punctul Huidu I.

Verbicioara faza II:

Ceramica a fost împărțită în două categorii :

- ceramică grosieră sau de uz comun
- ceramică fină.

Ceramica de uz comun are în compoziție nisip de granulații diferite și mică. Din punct de vedere al paletii coloristice, predomină culoarea castanie în exterior și neagră în interior. Majoritatea au decorul realizat cu măturica, dar apare și brâul alveolat organic și impresiunile plasate sub margine vaselor.

Ceramica fină, din pastă bine aleasă, are în compoziție nisip fin și mică. Arderea este oxidantă, uniformă, predomină culoarea castanie dar și neagră și cenușie. Se remarcă un fragment de culoare cărămizie, decorat cu un brâu simplu organic, în relief, dispus la partea superioară a vasului. Sub brâu, două linii incizate dispuse vertical, încadrate de câte un rând de impresiuni. Ca formă, fragmentul aparține unei cănițe. Alături de fragmentele ceramice au fost descoperite o râșniță fragmentară cu dimensiunile de 0,18 x 0,12 x 0,04 m și un frecător cu dimensiunile de 0,18 x 0,05 m.

La adâncimea de -0,60 m s-au descoperit resturile unei locuințe, ușor adâncită (-0,20 m), cu podină din bucăți de tuf dacitic (plate) de diferite dimensiuni (0,20 x 0,30 x 0,10 m; 0,25 x 0,30 x 0,15 m) pe o lungime de 2,45 m x 3,20 m. Limita estică a locuinței nu a putut fi determinată deoarece în zonă a fost săpat un șanț în 1961, pentru alimentarea cu saramură a ștrandului de la Rm. Vâlcea, punct Ostroveni. Bucățile de tuf au fost puse pe un pat de nisip în amestec cu tuf dacitic sfărâmat, gros de -0,10 m. Forma locuinței a fost probabil dreptunghiulară.

SXXI (8 x 1m)

Secțiunea a fost trasată la cca. 30 m E de SXX. S-a cercetat până la adâncimea de 2,20 m, fără a se putea observa un nivel de cultură.

SXXII (7 x 1m):

Secțiunea a fost trasată la cca. 50 m E de S.XXI. S-a cercetat până la adâncimea de 2,50 m, fără a se putea observa un nivel de cultură sau materiale aparținând culturilor mai sus numite.

C70 (2 x 2 m):

A fost trasată la cca. 60 m E de SXVIII, cercetarea efectuându-se până la adâncimea de 2,65 m fără a se depista un nivel de cultură.

Pentru amenajarea străzii de o parte și de alta au fost săpate rigole pe toată lungimea, lățimea acestora fiind de 1,10 m și adâncimea -0,50 m. Fiind trasate într-o zonă răvășită arheologic de șanțuri trasate în timp, pentru introducerea conductei de apă, curent electric (pe partea stângă) și conducta de saramură (dreapta), nu au fost descoperite în umplutură urme sau materiale arheologice.

De asemenea a fost amenajată și o arteră secundară a străzii care urcă spre dealul Verești. Nici aici nu au fost descoperite urme sau materiale arheologice deoarece în această porțiune au fost făcute nivelări

successive când în zonă a fost construit bazinul de apă ce alimentează acum cartierul Copăcelu. Nivelările s-au realizat până la tuful dacitic, după care s-au făcut umpluturi succesive cu pietriș, nisip și calcar adus de la Bistrița.

Cercetările de pe strada Ghiocailor au contribuit la descoperirea unui nivel Sălcuța, menționat de D. Berciu care a întreprins aici cercetări arheologice (marele arheolog menționează descoperirea unor fragmente ceramice specifice Sălcuța IV în lucrarea din anul 1981, fără a sesiza un nivel de cultură).

Un alt element important a fost descoperirea unui nivel Verbicioara II (cu o locuință) dar și prezența fazelor târzii IV-V cu mult material, mai ales fragmentar. S-a putut constata că atât în eneoliticul târziu, cât și în epoca bronzului, așezările au ocupat terasa medie a pârâului Sărata, fiind dispuse de o parte și de alta a pârâului Goruneilor.

Informații suplimentare online

[Raportul 4146 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
